

gospodarske, obrtniške in narodne.

Izhajajo vsako sredo po celi pōli. Veljajo v tiskarnici jemane za celo leto 4 gold., za pol leta 2. gold., za četrt leta 1 gold.; pošiljane po pošti pa za celo leto 4 gold. 60 kr., za pol leta 2 gold. 40 kr., za četrt leta 1 gold. 30 kr.

V Ljubljani v sredo 23. decembra 1874.

O b s e g: Poduk o sadjereji za odrasle v kmetijski šoli Goriški. — Gospodarska skušnja z ročno mlatilnico. — Začetek sadje- in vinorejske šole na Slapu. — O drenaži. (Dalje.) — Gospodarska novica. — O delovanju národne čitalnice Ljubljanske leta 1874. — Šole bolehajo in gnijó. — Slovansko slovstvo. — Naši dopisi. — Noviĉar.

Gospodarske stvari.

Poduk o sadjereji za odrasle v kmetijski šoli Goriški.

„Gosp. list“ Goriški piše o tej zadevi tako-le:

„K poduku o sadjereji na deželni kmetijski šoli je prišlo 14 slušateljev (Slovencev); nekaterim je c. kr. kmetijsko društvo podelilo podporo v denarjih; takih pa, ki so sami prišli na lastne stroške, bilo je kaj malo. Želeti bi bilo, da bi vsaj gospodarji iz bližnjega Goriškega okraja prišli, saj je vendar sadjereja postala imeniten gospodarsk pridelek prav v omenjenem okraju. Kje so Briski poljedelci? Mar menijo, da so poduka v umni sadjereji nepotrebni. Koliko zlatih lepih prostorov je še zapuščenih in neporabljenih, na katerih bi rastla žlahna drevesa! Ne bilo bi treba kupovati jim češpelj iz drugih krajev, da jih potem suše itd. Pa tudi iz sadunosne Prvaĉine, Dornberga itd. smo zelo pogrešali kmetovalcev. Ali bi ne bilo prav, da bi naše slovenske občine posnemale hvalevredni sklep občinskega odbora v Korminu, ki je s podporo denarno poslal več kmetov v sadjerejski kurz? Saj bo tudi občina imela dobiĉek, če bodo v njej izobraženi in izučeni sadjerejci, od katerih se bodo drugi obĉinarji marsikaj koristnega nauĉiti mogli. Morda ne padejo naše besede na nerodovitna tla, in da bomo videli spomladi, ko bode drugi obrok, v katerem se bode poduĉevalo o cepljenji, obrezovanji dreves itd., veliko število slušateljev iz vseh obĉin. — Poduĉeval je gosp. Kuralt, ter se pokazal pravega in odličnega sadjerejca; vsi gospodarji so mu hvaležni bili za temeljiti poduk, ker razumel je, važno znanost slušateljem podati v lahko razumljivi besedi. — Prihodnji poduk bo marca meseca.“

Gospodarska skušnja

z ročno mlatilnico.

Mnogo se je že pisalo in priporoĉevalo kmetom, naj si omislijo toliko koristne roĉne mlatilnice, toda le poĉasi se jih poprijemljejo, ker še ne spoznajo, da ĉas je denar.

Težko je verjeti, a vendar je res, da sem jaz v 2 in pol dneh omlatil 12 štantov ovsa s pomoĉjo drugih 5 delalcev, kajti 6 delalcev mora biti, da gre delo urno naprej.

Al utegne kdo reĉi, da smo noĉ in dan delali; pa ni tako, ne veĉ ko 9 ur na dan, vsega skup komaj 23 ur. Naj vsak pomisli, da po navadi bi mlatili najmanj 12 dni. 4 delavci, če se računa delavec po 60 kr. na dan, stanejo 28 gold. 80 kr. Pri mlatilnici pa znese to le 9 gold., — tedaj dobiĉka pri tako kratkem delu 19 gold. 80 kr. Al mi utegne še kak starokopitnež ugovarjati, da je morala le prazna slama biti. Al tudi ta ni taka; ovsa je bilo, akoravne ni bil poseben, 297 mernikov.

Pri nas je, žalibog, še dōsti tacih, ki se mi posmehujejo, ko jim priporoĉam, naj si napravijo stroje, bodi-si mlatilnice ali slamoreznice, ter mi odgovarjajo, da, ker so dozda delali tako, bodo še zanaprej. Al oni ne sprevidijo, da vĉasih je gospodar hlapcu dal na leto od 40 do 50 gold. najboljšim; zdaj pa mora dati od 90 do 120 gold. in še ĉez. Tedaj koliki razloĉek med tem, a pri delu naj bo vse po starem, pri plaĉilu vse po novem, — to je blagonosni napredek!

Naj bodo tedaj priporoĉene mlatilnice po gotovi lastni skušnji (vsaj sem si v 2 letih nad 70 gold. prihranil Ź njo) vsem veĉim posestnikom, — manjši naj se zdruŹijo ter jih v svojo korist napravijo. Kje da se dobijo, ni mi treba praviti.

Janez Borštnik.

Na deželni sadje- in vinorejski šoli na Slapu

priĉel se bode prve dni prihodnjega leta 1875 poseben brezplaĉni nedeljski teĉaj „poduĉevanja v trtoreji in kletarstvu“ za ukaŹeljne mlajše gospodarje. Vsak, kdor Źeli se tega poduka vdeleŹiti, oglasi naj se pri vodstvu šole do prvega januarija.

O drenaŹi.

Spisal Fr. Kuralt.

V. Izpeljavanje drenaŹe.

(Dalje.)

Kar se tiĉe globoĉine jarkov, je celō odvisna od zemlje in njene moĉvirnosti. Najboljši globoĉina jarkov pa je od 4—6 ĉevljev. Ako so jarki preplitvi, o zimi, ko pade malo snega, voda okoli ceví lahko zamrzne ter zaostane njeni odtok in zmrzlina škoduje tudi drenaŹnim cevkam. Ćim veĉa plast zemlje se nad drenaŹnimi cevkami nahaja, tim veĉ v vodi raztopljene rast-